

Rådet for legeetikk

Brudd på taushetsplikten

Følgende sak illustrerer hvordan legeerklæringer kan bli brukt, også i lang tid etter at den ble skrevet, og på måter en ikke alltid kan forutse. Saken understreker betydningen av samtykke.

En kvinne har klaget en psykiater inn for Rådet for legeetikk for brudd på taushetsplikten fordi psykiateren sendte en epikrise som inneholdt sensitiv informasjon om henne, til hennes manns primærlege uten at hun var kjent med dette og hadde gitt samtykke. Hun innklaget også psykiateren for uforsvarlig legevirksomhet fordi psykiaterens beskrivelse av hennes helsetilstand var feilaktig. Beskrivelsen var, etter hennes påstand, ikke basert på en forsvarlig legeundersøkelse, men på hennes manns fremstilling av henne.

Bakgrunnen for epikrisen var at paret hadde vært henvist til rådgivning hos psykiateren i forbindelse med en ekteskapskonflikt. Etter disse samtaler var ektemannen blitt henvist til psykiateren for nye samtaler alene. Epikrisen fra denne kontakten var blitt tatt inn i mannens journal hos primærlegen. Paret ble senere skilt, og i en rettsak om barnefordeling ti år senere, ble opplysningene brukt mot kvinnen.

Bestriker brudd

Psykiateren bestrider å ha gjort seg skyldig i brudd på taushetsplikten fordi han ut fra henvisningsskrivet for ektemannen forstod at begge ektefellenes primærleger var kjent med ekteskapskonflikten. Psykiateren hadde også sendt kopi av epikrisen til kvinnens primærlege. Videre mener psykiateren at bekymringen for barna var grunn for å sende epikrisen til begge primærlegene. Han viser i den sammenheng til Legelovens § 31, om at det gis unntak for taushetsplikten «... når det av andre særlige grunner må anses rettmessig å meddele opplysninger som er underlagt taushetsplikt». Med hensyn til beskyldning om uforsvarlig legeundersøkelse viser psykiateren til at dette spørsmålet tidligere har vært behandlet i Statens helsetilsyn etter klage fra kvinnen, og at konklusjonen var at de faglige vurderingene som han hadde gjort, ikke var i strid med forsvarlighetskravet.

Burde innhentet samtykke

Rådet for legeetikk behandler ikke klager på legers medisinsk-faglige virksomhet eller vurderinger, men merker seg at klager ikke har fått medhold i påstanden om uforsvarlig legevirksomhet hos Statens helsetilsyn. Rådet mener imidlertid at psykiateren har gjort seg skyldig i brudd på taushetsplikten. I Ethiske regler for leger er det i Kapittel I,

Utlevering av informasjon må ha bakgrunn i pasientens underforståtte eller uttrykte samtykke. Illustrasjonsfoto

§ 4 presisert at «Utlevering av informasjon må ha bakgrunn i pasientens underforståtte eller uttrykte samtykke eller i lov». Ut fra henvisningsskrivet ser Rådet at psykiateren var i god tro og god mening da han formulerte seg slik han gjorde i epikrisen, men spesielt siden epikrisen inneholdt svært sensitive opplysninger, burde pasientens samtykke ha vært innhentet. Hensynet til barna kan heller ikke rettferdiggjøre at opplysningene ble gitt til legene. Bekymring for barna kunne imidlertid ha vært vurdert som grunnlag for lovmessig melding til barnevernet.

I rettsaken oppfattet kvinnen at epikrisen ble brukt som en legeerklæring om henne. Psykiateren tviler på at en epikrise kan oppfattes som en legeerklæring. Rådets oppfatning er imidlertid at en epikrise også er en legeerklæring ut fra beskrivelsen av legeerklæringer i Ethiske regler for leger Kapittel IV, § 4.

Trond Markestad

trond.markestad@sykehuset-innlandet.no
Rådet for legeetikk

Legeforeningen og medisinsk forskning

Sentralstyret vedtok 10.12. 2004 å be Forskningsutvalget om å iverksette arbeidet med en innstilling om Legeforeningens engasjement i medisinsk forskning. Et bredt sammensatt utvalg har nå fremmet innstillingen *Vind i seilene for medisinsk forskning*. Innstillingen sendes ut på høring med høringsfrist 25.2. 2006, og fornyet fremlegging for sentralstyret 15.3. 2006. Denne vil danne basisgrunnlag for diskusjon i landsstyret vedrørende punkter om forskning som skal legges inn i Prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Modell for fordeling av medlemmer og kontingentinntekter

Sentralstyret godkjente at forslag til en modell for fordeling av medlemmer og kontingentinntekter for 2007 sendes foreningens organer. Modellen var utarbeidet på grunnlag av sentralstyrets forslag til nye lover for Legeforeningen. Det var forutsatt at modellen skulle brukes som underlag i forbindelse med en høringsrunde. Det ble presisert at modellen ikke må oppfattes som sentralstyrets endelige forslag, men heller betraktes som en illustrasjon av mulige konsekvenser av lovforslaget.

Gir bistand til rettsak

Legeforeningen gir 100 000 kroner til dekning av utgifter til juridisk bistand når den såkalte «knekkpunktsaken» skal opp til ankebehandling i enten lagmannsretten eller Høyesterett. En lovendring som kom 1.6. 2000, innebærer at alle offentlige ansatte som fratrådte etter denne dato ville få medregnet all inntekt fullt ut inntil 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) i pensjonsgrunnlaget. De som allerede var blitt pensjonister før denne dato ble ikke omfattet av endringen. De gikk derfor til sak. Oslo tingrett ga dem medhold i at Statens pensjonskasse og staten er ansvarlig for tapet de har lidt. Staten har nå anket.

Samler inn lønnsdata

Legeforeningen samler nå inn utfyllende lønnsdata på individnivå i NAVO-området. Dette skal hjelpe foreningen med å utrede konsekvenser ved avtalerevisjoner og kunne sammenlikne foretak. Innsamlingen gjøres fordi det er mer lokale variasjoner i avtalene for sykehuslegene enn i de andre tariffområdene i Legeforeningen, og at det har vært vanskelig å få tilfredsstillende tallmateriale fra NAVO. Foreningen prioriterer inntil videre innsamling av opplysninger om individuelle tillegg og detaljer om arbeidstid.

Referat fra sentralstyremøtet

Du finner referat fra sentralstyremøtet i fulltekst på: www.legeforeningen.no/index.gan?id=91558